

KONKURSY PRZEDMIOTOWE MKO DLA UCZNIÓW WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

w roku szkolnym 2015/2016

Ramowy program merytoryczny konkursu historycznego dla gimnazjum

„Zmienne losy państwa i narodu polskiego na tle dziejów Europy.”

I. CELE KONKURSU

1. Popularyzacja i podnoszenie poziomu znajomości historii Polski.
2. Kształtowanie świadomości narodowej i postaw patriotycznych młodego pokolenia Polaków.
3. Kształtowanie poczucia dumy narodowej i dostrzegania wkładu Polaków w dorobek cywilizacyjny Europy i świata.
4. Promowanie postawy szacunku dla osiągnięć przeszłych pokoleń.
5. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy na poziomie wykraczającym poza *Podstawę programową*.
6. Zachęcanie do szlachetnej rywalizacji.

II. ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANY NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH KONKURSU

Na wszystkich etapach uczeń powinien wykazać się umiejętnościami:

- sytuowania wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych w czasie oraz porządkowania ich i ustalania związków poprzedzania, równoczesności i następstwa;
- dostrzegania zmian w życiu społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym;
- rozpoznawania tekstów kultury;
- wyszukiwania oraz porównywania informacji pozyskanych z różnych źródeł i formułowania wniosków;
- wyjaśniania związków przyczynowo-skutkowych analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych;
- tworzenia narracji historycznej;
- dostrzegania w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.

ETAP I (szkolny)

Zakres merytoryczny

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści *Podstawy programowej kształcenia ogólnego*, w części dotyczącej przedmiotu historia na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie Podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977) od punktu 1 do 15 (Najdawniejsze dzieje człowieka – Polska w dobie unii z Litwą).

Poszerzenie treści podstawy programowej.

Poszerzenie treści podstawy programowej w I etapie obejmuje zagadnienia wynikające z tematu przewodniego konkursu opisane we wskazanej uczniowi literaturze. Będzie dotyczyło:

A. Monarchia Piastów:

* Walka o pozycję Polski w Europie:

- polityka podbojów Mieszka I i Bolesława Chrobrego, stosunki z Rusią i Węgrami Bolesława Śmiałego; polityka Bolesława Krzywoustego – zjazd w Merseburgu; Ruś (Halicko-Włodzimierska), Wielkie Księstwo Litewskie i Węgry w polityce dwóch ostatnich Piastów,
- rola Kościoła w integracji państwa polskiego i umocnieniu Polski na arenie międzynarodowej
- działalność Jakuba Świnki,
- okoliczności koronacji królewskich,
- Władysław Łokietek - droga ku koronie;
- Kazimierz Wielki - dyplomata, wódz, gospodarz

B. Monarchia Jagiellonów (do śmierci Aleksandra Jagiellończyka)

* Polska wśród potęg europejskich:

- unie polsko-litewskie za panowania Jadwigi i Jagiełły,
- polityka wobec Czech i Węgier,
- rola Polski w szerzeniu chrześcijaństwa (chrystianizacja Litwy, Polacy na soborze w Konstancji),
- polityka dynastyczna Kazimierza Jagiellończyka.

Cezury chronologiczne:

- świat – od początków starożytności do wielkich odkryć geograficznych;
- Polska – od początków panowania Mieszka I do śmierci Aleksandra Jagiellończyka.

ETAP II (rejonowy)

Zakres merytoryczny

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści *Podstawy programowej kształcenia ogólnego*, w części dotyczącej przedmiotu historia na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977) punkty 16 – 28 (Wielkie odkrycia geograficzne - Rewolucja francuska).

Na etapie II obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I. A ponadto:

poszerzenie treści podstawy programowej w II etapie obejmuje zagadnienia wynikające z tematu przewodniego konkursu opisane we wskazanej uczniowi literaturze. Będzie dotyczyło:

*Polska potęgą europejską:

- Polska „złotego wieku” na tle Europy (rywalizacja z Habsburgami, traktat krakowski 1525, polityka bałtycka Zygmunta Augusta,)

*wiek wojen: wojny z Państwem Moskiewskim (Rosją), Szwecją i Turcją w XVII wieku

* „bezkrwawa rewolucja”- Sejm Wielki i jego reformy

Cezury chronologiczne:

- świat – od wielkich odkryć geograficznych do zakończenia rewolucji francuskiej;
- Polska – od wstąpienia na tron Zygmunta Starego do III rozbioru.

ETAP III (wojewódzki)

Zakres merytoryczny

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu historia na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977) punkty 29–39 (Epoka napoleońska – Sprawa polska w I wojnie światowej).

Na etapie III konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności z etapu I i II. A ponadto:

Poszerzenie treści podstawy programowej w III etapie obejmuje zagadnienia wynikające z tematu przewodniego konkursu opisane we wskazanej uczniowi literaturze. Będzie dotyczyło:

*Polska w polityce Francji i państw rozbiorowych:

- Legiony Polskie, Księstwo Warszawskie, decyzje kongresu wiedeńskiego dotyczące ziem polskich

*walka Polaków o niepodległość i jej oddźwięk w Europie i świecie:

- powstanie listopadowe i styczniowe,
- Polacy w Wiośnie Ludów,
- Wielka Emigracja i jej wizje niepodległej Polski

* sprawa polska podczas I wojny światowej

Cezury chronologiczne:

- świat – od epoki napoleońskiej do zakończenia I wojny światowej;
- Polska – od utraty niepodległości do odzyskania niepodległości.

Ponadto: Podczas etapu III uczeń powinien wykazać się umiejętnością tworzenia narracji historycznej integrującej informacje pozyskane z różnych źródeł, w której przedstawi argumenty uzasadniające własne stanowisko.

III. WYKAZ LITERATURY DLA UCZNIĄ:

1. Podręczniki, dopuszczone do użytku szkolnego przez MEN oraz ogólnodostępne atlasy historyczne, zeszyty ćwiczeń .

2. Szczur S., *Historia Polski średniowiecze*. Kraków 2002 i inne wydania (zagadnienia dotyczące wskazanych wydarzeń)

3. Markiewicz M., *Historia Polski 1492–1795*. Wyd. 2, Kraków 2002 i inne wydania (zagadnienia dotyczące wskazanych wydarzeń).

4. Chwalba A., *Historia Polski 1795–1918*. Kraków 2001 i inne wydania (zagadnienia dotyczące wskazanych wydarzeń)

5. *Polska. Dzieje cywilizacji i narodu*. pod red. M. Derwicha i A. Żurka, Warszawa-Wrocław 2003: (zagadnienia dotyczące wskazanych wydarzeń)

T-1 *U źródeł Polski*

T-2 *Monarchia Piastów*

T-3 *Monarchia Jagiellonów*

T-4 *Rzeczpospolita Szlachecka*

T-5 *Pod Zaborami*

6. Czaja A., *Lata wielkich nadziei*. Warszawa 1992, (zagadnienia dotyczące wskazanych wydarzeń)

7. Wereszycki H., *Historia polityczna Polski 1864-1918*. Wrocław 1990 (zagadnienia dotyczące wskazanych wydarzeń)